

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 30 januari 1925 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt § 42 mom. 2 i riksdagsordningen ett av lagutskotten åliggande granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning hava båda kamrarna till lagutskott hänvisat justitieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse, förutom i vad densamma avsåge framställning angående dyrtidstillägg under budgetåret 1925—1926 åt befattningshavare vid justitieombudsmansexpeditionen.

Första lagutskottet, som verkställt ovannämnda granskning, har för ifrågasvarande ändamål från justitieombudsmansexpeditionen mottagit ej mindre de diaries, vilka under år 1924 förts i nämnda expedition samt under justitieombudsmannens ämbetsresor, än även expeditionens registratur för berörda tid, varjämte på särskild begäran handlingarna rörande vissa av justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet tillhanda.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

Justitieombudsmannen anmäler i ämbetsberättelsen, att han med stöd av 25 § i instruktionen begagnat sig av semester under tiden från och med den 30 juni till och med den 13 augusti samt att under nämnda tid hans av riksdagen utsedde efterträdare revisionssekreteraren Erik Geijer förestått ämbetet.

Ämbetsberättelsen upptager härefter enligt vedertagen ordning redogörelse för sådana mot tjänstemän för fel eller försummelse i tjänsten anbefallda åtal, vilka under året blivit slutligen avgjorda eller i någon instans prövade.

Justitieombudsmannen redogör vidare i berättelsen för vissa ärenden, som ej föranlett åtal m. m., samt meddelar därvid, att han under denna avdelning, i likhet med de tre närmast föregående åren, av sparsamhetsskäl intagit redogörelse för allenast ett tiotal under år 1924 behandlade ärenden.

Därefter omförmälas av justitieombudsmannen nedannämnda dagar under år 1924 till Kungl. Maj:t avlätna skrivelser, nämligen

den 25 februari angående sådan ändring av bestämmelserna i 6 kap. 4 § strafflagen, att skadestånd må kunna tillkomma jämväl föräldrar m. fl.;

den 10 mars angående ändring i vissa delar av kungl. förordningen den 6 augusti 1894 angående mantalsskrivning;

den 7 april angående sammanslagning av Listers härad och Bräkne häradss domsagor;

den 2 juni angående minskning av kostnaden i relaxationsärenden;

den 28 juni angående ändring av § 15 mom. 4 i kungl. förordningen den 15 juni 1923 om motorfordon eller av vägtrafikstadgan;

den 28 november angående sammanslagning av Uppsala läns mellersta och Uppsala läns södra domsagor;

den 6 december angående omreglering av Västerbottens södra, Umeå och Västerbottens mellersta domsagor;

den 9 december angående omreglering av Finspånge läns härads, Björkekind, Östkinds, Lösings, Bråbo och Memmings härads samt Aska, Dals och Bobergs härads domsagor;

den 10 december angående åtgärder för beredande av snabbare rättsskipning i städer under landsrätt ävensom angående extra sammanträde med tremansnämnd.

Vidare redogöres för de åtgärder, som föranletts av justitieombudsmannens skrivelse till Kungl. Maj:t den 15 december 1923 angående översändande av avskrift av hovrätts dom eller utslag till underrätt, som i målet dömt.

Justitieombudsmannens ämbetsresor under år 1924 hava ägt rum i Södermanlands och Östergötlands län, varjämte inspektion ägt rum hos rådhusrätten och magistraten i Södertälje samt å Österbygdens och Söderbygdens vattendomstolars kanslier.

I avseende å vad under inspektionerna förekommit, hänvisar justitieombudsmannen till det av honom därunder förda diariet.

I detta sammanhang redogör justitieombudsmannen för tingsordningen i Askims, Västra och Östra Hisings samt Sävedals härads domsaga och för de erfarenheter, som han under besök i domsagan därom vunnit.

Över de under år 1924 handlagda klagomål och anställda åtal m. m. meddelas i ämbetsberättelsen följande översikt:

»Antalet härstädes diarietförda ärenden under år 1924 — däri inbegripna 23 av tryckfrihetskommittén handlagda ärenden — har uppgått till ... 559

Vid 1924 års början voro — fränsett ett antal balanserade ärenden av annan beskaffenhet — av förut inkomna klagomål eller eljest mot tjänstemän anhängiggjorda ärenden fortfarande under handläggning härstädes 48

Under år 1924 hava anhängiggjorts ärenden mot tjänstemän:
genom inkomna klagomål ett antal av 355

samt på grund av anmärkningar, gjorda vid granskning av fångförteckningar eller vid ämbetsresa eller annorledes, ett antal av 30

Summa från år 1923 balanserade och under år 1924 inkomna ärenden 433

Av berörda 433 ärenden hava under år 1924:

1) såsom återkallade avskrivits 8

2) till annan myndighet överlämnats 10

3) efter vederbörandes hörande fått förfalla	103
4) efter annorledes verkställd utredning avskrivits	80
5) utan åtgärd avskrivits	120
6) till åtal hänvisats	15
7) föranlett annan åtgärd än åtal	42
8) föranlett framställning till Kungl. Maj:t	1
och äro vid 1924 års slut:	
9) i avbidan på infordrad förklaring eller påminnelser avgivande vilande	44
10) i avbidan på domstols utslag eller annan myndighets beslut vilande	5
11) på prövning beroende	5
	Summa 433

Under år 1924 har, såsom av ovanstående redogörelse framgår, i 15 ärenden, varav två ärenden avsett vardera 3 personer, beslutits anställande av åtal mot tjänstemän, nämligen

på grund av förd klagan	16
av annan anledning	3
	Summa åtal 19

Sälunda har för nedan angivna fel eller försummelser i tjänsten förordnats om åtal mot:

- 1) assessor vid rådhusrätt för bristande vård om till rådhusrätten ingivna handlingar (sid. 62 o. f.);
- 2) t. f. domhavande för dröjsmål med tillhandahållande av domboks-expedition (sid. 92 o. f.);
- 3) t. f. domhavande för felaktigt förfarande i fråga om persons omyndighetsförklaring;
- 4) lantmätare för försummelse i fråga om vägförrättning (sid. 115 o. f.);
- 5) häradshövding för obehörigt expeditionssätt i syfte att uttaga högre ersättning än i lösenförordningen är medgivet samt för obehörigt utövande av kommissionärsskap m. m.;
- 6) t. f. domhavande för felaktiga lagfartsförelägganden m. m.;
- 7) t. f. domhavande för felaktig behandling av in-teckningsärenden;
- 8) komminister för utfärdande av olagligt prästbevis;
- 9) stadsfiskal för obehörigt åtal för brott mot tryckfrihetsförordningen (sid. 53 o. f.);
- 10) polisupplysningsman för övergrepp (sid. 84 o. f.);
- 11) extra landsfiskal för vårdslöst handhavande av expeditionsgöromål (sid. 80 o. f.);
- 12) landskamrerare för bristande tillsyn över göromålen å landskontor;
- 13) länsassessor för dröjsmål med föredragning av ärende hos länsstyrelse;
- 14) landsfiskal för försummelse att återställa remisshandlingar till länsstyrelse;
- 15) förste polisintendent för olaga häktning;
- 16) häradshövding för felaktigt förfarande i lagfartsärende;
- 17) landsarkivarie för brott mot tryckfrihetsförordningen;
- 18) kyrkoherde för agitation vid lärarinneval; och
- 19) t. f. domhavande för dröjsmål med tillhandahållande av gravationsbevis.»

Berättelsen upptager vidare meddelande därom, att sedan början av senaste lagtima riksdag någon förklaring av lag, i den ordning § 19 regeringsformen bestämmer, icke blivit av Kungl. Maj:t meddelad.

I bilagor, som vidfogats berättelsen, meddelas förteckningar dels över samtliga av 1924 års riksdag avlätna skrivelser m. m. i nummerföljd enligt fjortonde samlingen av bihanget till riksdagens protokoll, dels över de av 1924 års riksdag till Konungen avlätna skrivelser jämte uppgifter om de åtgärder, som under nämnda år vidtagits i anledning av samma skrivelser, dels över sådana i sistberörda förteckning upptagna ärenden, som vid utgången av år 1924 ännu voro i sin helhet eller till någon del på Kungl. Maj:ts prövning beroende, dels över ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från riksdagen före år 1924 men vid samma års början varit i sin helhet eller till någon del oavgjorda, jämte uppgift om den behandling, dessa ärenden undergått under år 1924, dels ock över ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från justitieombudsmannen före den 1 januari 1924 och vari under år 1924 åtgärd vidtagits eller vilka vid samma års slut ännu voro på Kungl. Maj:ts prövning beroende, jämte kortfattad uppgift om ärendenas behandling.

Vid den granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehaft, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen

anmäler.

Stockholm den 30 januari 1925.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerman, Hederstierna, Edw. Larson**, *Lyberg, Klefbeck, Berglund, Ernst W. Svenson* och *J. O. Karlsson*.

från andra kammaren: herrar *Lindqvist* i Halmstad, *Lindley, Leo, Söderberg, Jansson* i Edsbäcken, *Johansson* i Brånalt, *Christenson* i Södertälje och *Nilsson* i Antnäs.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.